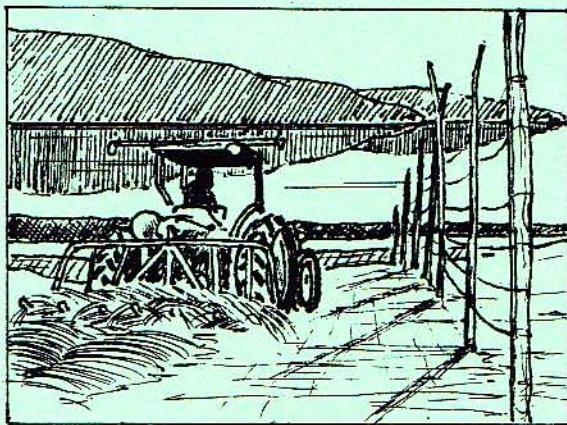
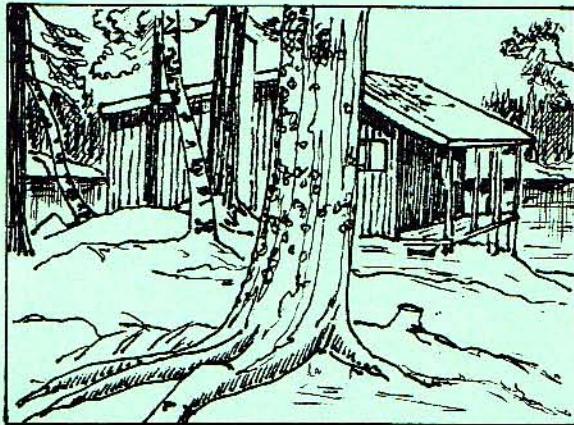
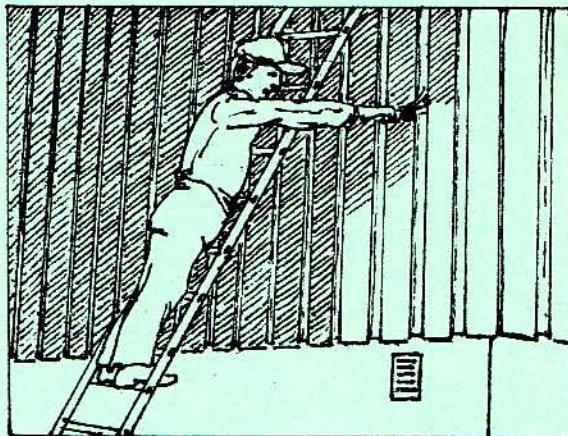
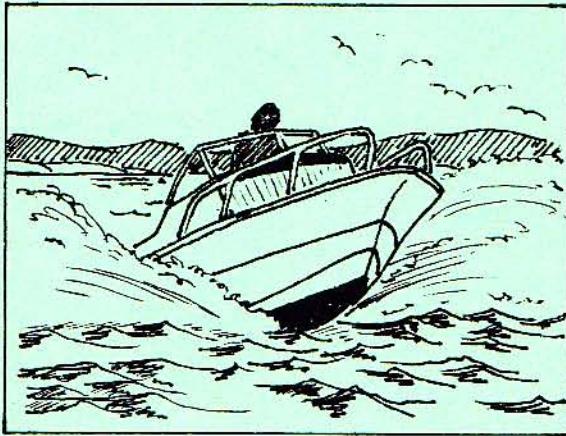

LAGSAVIS FOR
U.L. DAGGRY

UTGAVE NR. 3 1988

HEJMUG

Redaktøren har ordet

I den første lederen vår lovte vi at dersom responsen på "den nye vrien" var god, så skulle vi lage flere nummer. Om responsen var god !?

Vi er temmelig paff og ikke så lite smigret over den mottagelsen avisens har fått. Men jeg sier bare at dersom vår konkurrent Rana Blad får like mye skryt oppi auan, ja så forstår jeg at de holder på ennå, etter 88 år eller hva det nå er. Men så har vi nå den fordelen at papiret som sådan ikke egner seg i det høyst private - næringsliv.

Takk, bygdaværinger, for skryt og velvillighet. Her som ellers er det god smurning. Oppriktig eller ikke, vi skjønner at det er godt ment i hvert fall. Det er av feilene vi skal lære, og også halvkvedede viser skal komme ad notam. Så får dere bære over med oss, og støtte opp om oss fremover, så vi ikke går trøtt. Barnesykdommer har den egenskap at de kan overvinnes.

Send oss stoff: huffda, der maste jeg igjen, det var jo det jeg ikke skulle. Men vi veit at det ligger utrolig mye rart i vår kjære med-bygdaværingers gjemmer. Bare dere ville komme fram med det. Husk at ingen ting er for smått og ubetydelig. Vi står her med "kølåpne" arma og blanke papirark. Papiret er som sagt av god kvalitet.

Vi strever og vi strever, vi syns og vi syns ikke. Og vi vil ditt og vi vil datt, men vi vil slett ikke datt og ditt! Dersom vi plasserer oss på en stjerne og kikker ned på Alteren skolekrets, så

kanskje vi får et anna perspektiv (Ha! sjå det der vesle krapylet der nede som er så mye snillere enn naboen. Nei så dekelen det er jo meg! Det stemmer ikke, det må være den andre naboen, for sånn er da ikke jeg).

Det vi imidlertid kan gjøre, det er å benytte anledninger til å gjøre det triveligere for hverandre, gjøre våre små og store byrder lettere for hverandre å bære. Som det å rette ut en hand, å si et usagt ord, som kan åpne vei inn til menneskehjerter. For når alt kommer til alt, så er det det det hele handler om.

Derfor lager vi avis. Og derfor er det artig å lage avis.

Ann Elise Altermark

TIL VERNEOMBUDET.

Jeg vil med dette svare på Deres forespørsel om nærmere opplysninger angående pkt.3 i min skademelding. Jeg oppgir "dårlig planlegging" som årsak til ulykken. De sier i Deres brev at jeg bør forklare mer fullstendig, og jeg håper derfor at følgende detaljer vil være tilstrekkelig.

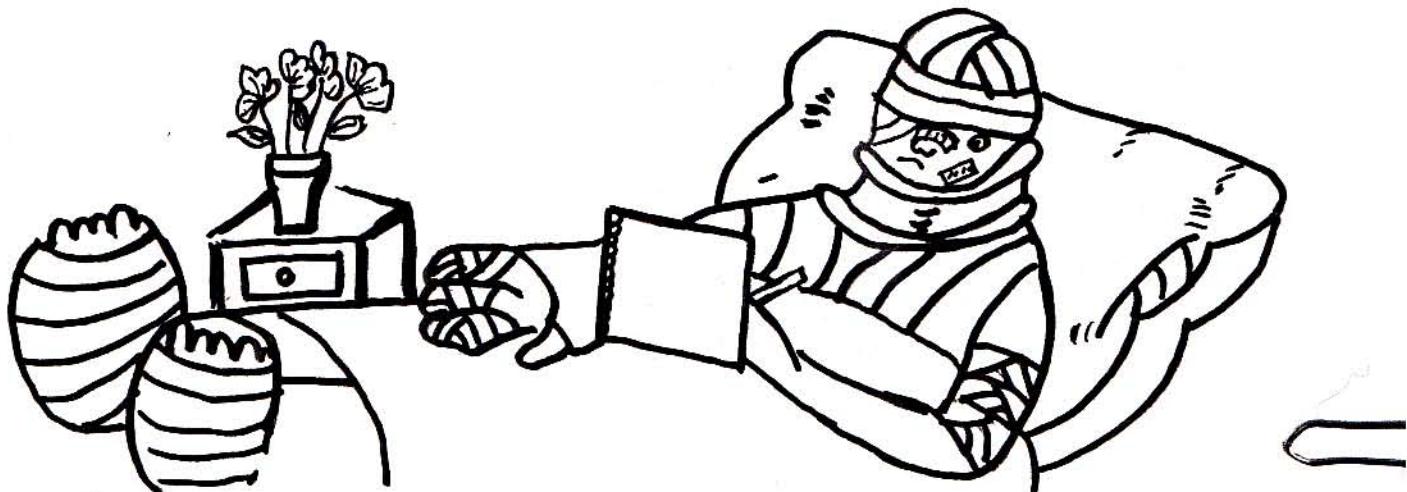
Jeg er murer av yrke. På ulykkesdagen arbeidet jeg alene på taket av et 5-etasjers nybygg. Da jeg var ferdig med jobben, oppdaget jeg at jeg hadde ca. 200 kg murstein tilovers. Istedet for å bære steinen ned for hånd, bestemte jeg meg for å fire steinen ned i en tønne ved hjelp av en talje som var satt fast i bygningen i 5. etasje.

Etter å ha sikret tauet nede på bakken, gikk jeg opp på taket, svingte ut tønna og la steinen oppi. Så gikk jeg ned på bakken igjen og løsnet tauet samtidig som jeg holdt det fast for å sikre en sakte og pen firing av de 200 kg. med murstein. Som De vil se av pkt. II i skademeldingen er min vekt 60 kg.

På grunn av overraskelsen ved plutselig å bli rykket opp i lufta, mistet jeg selvkontrollen og glemte å slippe tauet. Selvfølgelig for jeg nokså fort opp langs bygget.

I nærheten av 2.etasje møtte jeg tønna som for nedover med en like imponerende fart. Dette forklarer kraniebruddet, de minste skrammene og det brukne kragebeinet som var nevnt i skademeldingens del III. Bare noe forsinket, fortsatte jeg min hurtige oppstigning, og stoppet ikke før 2. ledd av fingeren på høyre hånd satt inne i taljen som er nevnt i 2. avsnitt av dette brev. Heldigvis hadde jeg på dette tidspunkt gjenvunnet min åndsfraværelse og klarte å holde fast i tauet, til tross for den pinefulle smerten jeg begynte å kjenne. Men tønna med stein traff bakken omtrent samtidig, og bunnen falt ut av tønna. Fri for vekten av mursteinene, veide tønna nå ca. 20 kg. Jeg viser igjen til min vekt i pkt. II. Som De sikkert kan forestille Dem, startet jeg nå en hurtig nedstigning langs bygningen. I nærheten a 2.etasje møtte jeg tønna som var på vei opp. Dette er grunnen til de to ankelbruddene, den brukne tann og de alvorlige riftene i beina og underkroppen.

Her begynte lykken å snu seg noe, sammenstøtet med tønna så ut til å ha sinket meg såpass at dette begrenset skadene da jeg falt oppi haugen med murstein og, heldigvis, brakk kun tre rygghvirvler. Dessverre må jeg rapportere at da jeg lå der i smerte på mursteinhaugen, ute av stand til å bevege meg, og mens jeg betraktet den tomme tønna 5 etasjer over meg, ble jeg igjen åndsfraværende og slapp tauet !!!

NYTT FRA LAGET

Rapport fr ungdomslagsmøte 20/3 -88.

Det møtte fram 14 stk. ,utenom styret som var fulltallig,5 stk.

Sak 1 : Ref. protokoll.

Det ble lest opp fra 2 styremøter ,og de ble godkjent.

Sak 2 :Diverse skriv.

Ungdomslaget hadde fått brev fra Bjørg Tverå.

Hun hadde vært i juletrefest-komiteen og sett at det sto dårlig til med sangleik- og julespel-tradisjonene i bygda.

Ungene nå til dags kjenner ikke til de gamle lekene,og hvis ikke noe blir gjort for å videreføre dem, vil de dø ut.

Hun foreslo at "daggry,"Barnelaget og speiderne kunne gå sammen om å arrangere et slikt kurs til høsten.

Alle var enige i at det var et godt forslag,og brevet ble oversendt studieleder med anmodning om å ta kontakt med de andre lagene.

Nå håper vi at det er noen i bygda som ennå husker de gamle "jul-spælan",og som er villige til å stille opp og lære dem fra seg.
Ta kontakt med studielederen i laget !

Laget hadde også fått brev fra kultursjefen med ønske om underholdning ved Rana-Messen-88 i september.

Det ble enighet om å oversende brevet til formannen i teatergruppa.
Så får de finne ut om de vil stille opp.

Sak 3:Brev fra Lars Forsbakk med forslag om alternative måter å drive ungdomslaget på.

Han forslår at laget bør bestå av 3 forskjellige grupper.

Et styre for hovedlaget ,som har til oppgave å forestå drift av Steinrøys.

Så burde det være en teatergruppe og en idrettsgruppe,som hver skulle føre egne regnskap.

Dette var bare en grovskisse for å ha et grunnlag å diskutere videre på,men hovedtanken bak ideen var å få et mere lettvint system,da han mente at ungdomslaget blir drevet på en tungvint måte,som krever mye folk i styre og stell.

Dette forslaget medførte jo endel diskusjon, hvilket jo også var meningen med brevet. Alle hadde sysnpunkter, som varierte fra det helt negative, og gikk gradene oppover til det positive !

Men selv om meningene var delte, var det enighet om at driften av ungdomslaget må taes opp til vurdering.

Det er ikke sikkert at slik det blir drevet i dag, er den beste måten for evig og alltid.

Mange var redd for at ved eventuell omlegging, ville det bli en spittelse i laget, at de forskjellige gruppene ville bli satt opp mot hverandre.

Det ble nevnt Utskarpen, hvor det ble dannet eget idrettslag, som gikk ut av ungdomslaget.

Etter mye akkodering att og fram, foreslo Hans Gullesen at det burde bli et utvalg som utrådet denne saken og la det fram på et møte. Styret fikk i oppdrag å sørge for at dette ble gjort.

Sak 4 : Vår/sommerutflukt.

Nå er det år og dag siden vi har hatt utflukt i "Daggry"!

Dette mener styret er forkastelig, og vi har foreslått utflukt til Vågstrand, som er Hålogalands u.l. s hytte i Vågstrand.

Møtet var enig i dette, og herved er det bestemt.

Hytta som ligger ved Låvong i Leirfjord, er både fin og gjev.

(tror vi) I reklamen heter det :"I selve hytten er det en stor stue med sengeplasser til 8 personer. Storstua passer godt til å holde store eller små møter i, samt små samlinger! (koselig)

Hytta har eget kjøleskap, elektrisk komfyr og alt utstyr som trengs til matlaging og servering. I kjøkkenet er det utslagsvask, Men vatn må hentes i nærmeste bekk. I tilknytning til hytta er det et uthus, med plass til 6-8 personer, det er også uteplatt.

På den ca. 12 mål store eiendommen er det en fin strandlinje, hvor man kan la barna leke fritt.

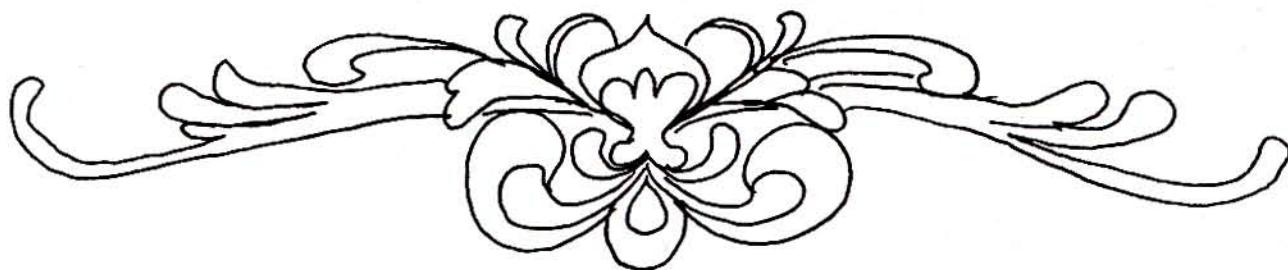
Det er også båt hvis noen har lyst på en fisketur, og nedenfor hytta er det plass til både campingvogner og telt med adgang til strøm."

Nå håper vi at dette hørs attraktivt ut. Det blir opplagt som en familietur, og vi har leid hyttahelga 1.-3. juli.

De som har lyst til å være med på denne begivenheten, bør melde seg på til Lisbet, tlf. 62810. (SNAREST!)

Det er en billig fornøyelse, for en weekend koster det kr. 10.- pr. stk. hvis vi blir over 10 personer. Og det håper vi, vel møtt !

J det poetiske hjørnet.

JEG SÅ DEM PÅ FORTAUET I BYEN.

Vi har vel alle sett dem .

De sitter og prater på fortauets kant, de gamle, hvithårete gubber;
De kveiker på pipa og spytter iblant, forteller hverandre små stubber.
Han Ola Johannesa smiler så godt, i det pjuskete, gråkvite skjegget-
Han Jørn-han suger på pipa så smått; mens han Per bare sat der og knegget.

Ja, mangen en skrøne blir visstnok fortalt, mens de sitter på fortauets kan
Endel er vel visst, og endel er vel galt, og endel er vel slett ikke sant.
Men det meste er minner fra ungdommens år, da alt var gruelig rart
Og de smiler i skjegget; og praten den går, og mangen en stubb blir fortalt

Han Ola Johannesa tar seg en skrå, og spytter langt bortover gata.
Så sei han : "Det e mangt som vi gamle kjæm på, når vi sålessen set og prata
Foresten så er det no slett ikkje rart, at vi som e' gamle og grå-
Og -som såpass mye har været på fart-har set mangt som de unge ei så."

"Du Per, sa han Ola, "du kjæm vel ihug, den tid vi varssterke og unge:-
Den tid da vi virket på hav og i skog, da var ikke føttene tunge".
"Åjau", sa han Per "Jeg kan huske det godt-Ja da var vi sterke og friske;
Vi var nok så krønske og førte oss flott, når vi kom ifra skog eller fiske

Så reiser de seg ifra fortauets kant, så rusler de bortover gata,
Det hender de møter en kjenning iblant, og stanser ei stund for å prata,
Så går de da vidre- i ro og i mak, og synes at ta det så rolig.
Så stanset de litt, sier "Tak for idag". Og så rusler de hver til sin bolig

Ole H. Bremnes

sier om seg selv at han er et lesende og skrivende menneske.

I mange år skreiv han lyrikk og visetekster under merket *Habet*. Med visa *Folk i husan* (Bruksnummer 3) ble tekstene hans kjent over hele landet. Han har offentlig gjort tekster i dagspressen, spesielt i Lofotposten, den gamle og nye Søndagsposten og andre radio- og TV-programmer, i sang- og visebøker m. m. Han har også noen ganger vært innom Nordnorsk Magasin.

Ole H. Bremnes synes å trives best når han skriver på

dialekt, men han bruker også bokmålet. Som revyskaper og revyforsatter er han kjent fra lokalmiljøet sitt i Svolvær, der han er en fremragende instruktør og iscenesetter for revyer.

Han har hatt stipend fra TONO og prosjektmidler fra Kassettavgiftsfondet, og er medlem av NOPA.

I DAG .

I dag kjæm kanskje så mjuk en vind.
Åpne du døra di ?
Slæpp du han inn ?

I dag kjæm kanskje så mjuk ei hand .
Lar du ho stryke deg ?
No mens ho kainn .

Arvid Hanssen.

TRAVEL-VISE !

Våren e' kommen, og våren e' gådd,
av alt eg sku gjær, har eg ingenting nådd
ja, gulrota ho e' no enno' kje sådd
og no e' det juni og slåttonn !

Det vart no med meg slik i år som i fjar,
eg fækk det så travelt, på bygda eg før
no trur eg at kaillen lyt sett meg i tjar
hvis eg ska få gjort nåkka heime !

ME....

Rya

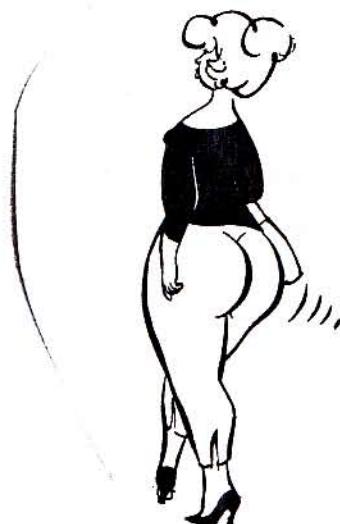
Av Ole H. Bremnes

Katta ligg oppå matta
utstrekkt i avslappa prakt.
Snuten kvile mot fillan
som engang var Hilda sin drakt.
Rompa rekke til ramslan
av brøstpynten — etter han far —
Kom i amerikapakkan
slipsan han julastan bar.

Katta ligg oppå matta
har ikkje snugg av stress.
Kvile det svarte haue —
mot ræstan av gråmelert dress.
Den som han Artur kom i
fra Portland — Oregon State —
Avmonstra, nyklept og kledd i —
en dress som han meinte var streit.

Katta ligg oppå matta
søv — mens ho feste klør
i lyserød undertøytsmakko
som berre han Artur fekk rør.
Bartan — de længste bustan
når til en kvitare kaint —
kjøle for utvaska bleia —
et islett — av livet som svaint.

Katta ligg oppå matta
søv på en livsrevy.
Gammelklean sin himmel
det e ei fillery.
Fint og simpelt blir blanda —
brursærk og bonster grå —
bankes i hop med renning
og så kan de gjenoppstå.

Kramkar og visedikter

For oss i bøgda som har
levd ei stund, var han "Nils
på Naustbakken" en vel-
kjent skikkelse. Denne visa
dukket engang opp i
Amerika, i avisa "Nord-
Norge", som ble utgitt av
C. A. Sandhei. Ad under-
fundige veier er den kom-
met oss i hende.

Visa til gjestene på min 80-årsdag
6/3 1955

Mel. "Jeg har i pulten et
hemmelig lukke."

Til meg kom det kringle
fra Lina i Bossmo.
Tre Alterens fruer med
bløtkakefat,
men også de andre kom
fra sine stuier,
og det gjorde kvelden
mer hyggelig glad.
At nevne dem alle nu
her ifleng
med telegrammer fra
hver en venn. Tradiralla-

Hjertelig takk til han
Torger og Petra,
uforskyldt gave jeg fikk
ifra dem,
og Olaf og fruen i Namsos
jeg nevner,
Lars Meyer Kviteng jeg
nevner blandt dem.
For lang vei ellers
til han meg så,
men her kommer andre
nu her atpå.
Tradiralla----

Så kom ho Åse
så kom han Sverre,
så kom ho Kirsten,
ho Ane han Hans.
Men det som enda nu
mye verre
var teppen på senga
som var uten sans.
Han Olaf med bilen
og ho Dagny inni.
Vi lev altså no
i ei underlig tid.

Han Martin og Harriet,
det underlige navnet,
jeg nu må nevne
en underlig kveld.
Den kveld ho Sissi
til meg satte stevne,
han Egil med gikta
han ha ikke held.
Men ho Lise og Ingvald
de fant veien frem,
for alt det dem ha
et hyggelig hjem.
Tradiralla----

Men så kom han Arthur
og ho Karen på Bakken.
Men ho Magny på Fødehjem
kunn ikke til meg sjå.
I sakens anledning
var Kristoffer opptatt,
men Jon med sin Hanna
det måtte nok gå.
Halvdan og Reidis,
om veien var ond,
dem tok seg da frem
til et tarvelig rom.
Tradiralla----

Sanna og Even
jeg nu her må nevne,
en frue fra Vik
så ypperlig god.
Den kvelden ho Inger
og Konrad at nevne,
Mary og Mikal,
trekløverets rot.
Med Australiagutten
Oddleif iblant,
det var som vi ha med oss
en syvende sans.
Tradiralla----

Olava med Skjærان
kom dagen litt seiner.
Men ho ha nå i pakken
som jeg ikke kan si.
Ho er no så alltid
så ypperlig belevn,
og alltid så er ho
så smørrende blid.
Jakob var dårlig,
han kunn ikke kom.
Men telegrammene
fikk seg et rom.
Tradiralla----

Takk da du Torleif
som telegrammen meg sendte,
med fruen på Heia
ha det så bra.
Og du lille Olaf
med Margrete i mente,
og Per utpå Sletten
som gjorde meg glad
Hansine, det navnet
er ypperlig kjent.
En Olaf i Namsos
med fruen bevendt.
Tradiralla----

Takk da de alle
som telegrammer meg sendte.
Osvald, Sakrine,
Petter Solbakk og Alf.
Takk da, Kristoffer,
med fruen på rente.
Også du Olga,
og Ane som hjalp.
Var ikke damen
fra Gullvik, skal tro?
Også du Jon
med Kristine, di fru.
Tradiralla----

Takk da du Bjørg
som Henriksen bar frem.
Blir de et par
i tidens forløp?
Vi håper og tror
de sveises tilsammen
når grønngresset kommer
på engen det gror.
Om solen vil skinne
på deres dag
vi skriver i en rune
den saken er klar.
Tradiralla----

På besøk hos ...

Alma og Petter Forsmo

I gamle dager sa de "å gang på bøgda" når de skulle ut på frierfötter (hva nå det enn var for slags føtter). Nå har vi, også vi gått på bøgda, ikke for løfter om evig troskap, men for å finne noen gode historier.

Så befant vi oss en dag i april på Forsmoen, godt serset i en sofa med delikat bevertning på bordet framfor oss. Gjestfriheta på Forsmoen er stor, og vi vart så mette at vi glemte hva vi skulle spørre om. Med det var ikke så farlig, for historier var det så menn ingen mangel på.

I vinduene står potteplanter på rad og rekke, der synes spor av kjærlige hender. Forresten så er de tusenkunstere, de på Forsmoen. Den som skulle samle i hop det ho Alma og han Petter har laget i sitt liv, han vart ikke arbeidslaus på en stund.

Han Petter er nå snart 83 år, ho Alma noe yngre; og helsa er vel i kke hvad den engang har vært. Med dem pusker no med sitt, og det er mye rart det. Det er godt å komme hit, og så er det så spennende. Vi vart vist heklearbeid for flere tusen arbeidstimer; skjønnhetssansen vart overmåte stimulert. Og alle ringpermene og protokolene hans Petter; der ligger noen ar-

beidstimer der og. Slektforskning og stedsnavn, historie og historier, han gransker og funderer. Bare vent til sommeren, til vi kommer under sneen så får dere se Forsmoen Plantheanum Plantage, det er hagen deres.

Nå er gården på sønnen sine hender, gården som de har vært så opptatt av alle sine dager. Syklusen går sin gang, jorda roterer rundt sin akse, sekler passerer, og vi, menneskene, følger med. Og over står stjernene og gløtt ned på oss, - med kvart.

ingerannelise

Min Bestefar fortalte:

Vær her underjordsfolk?

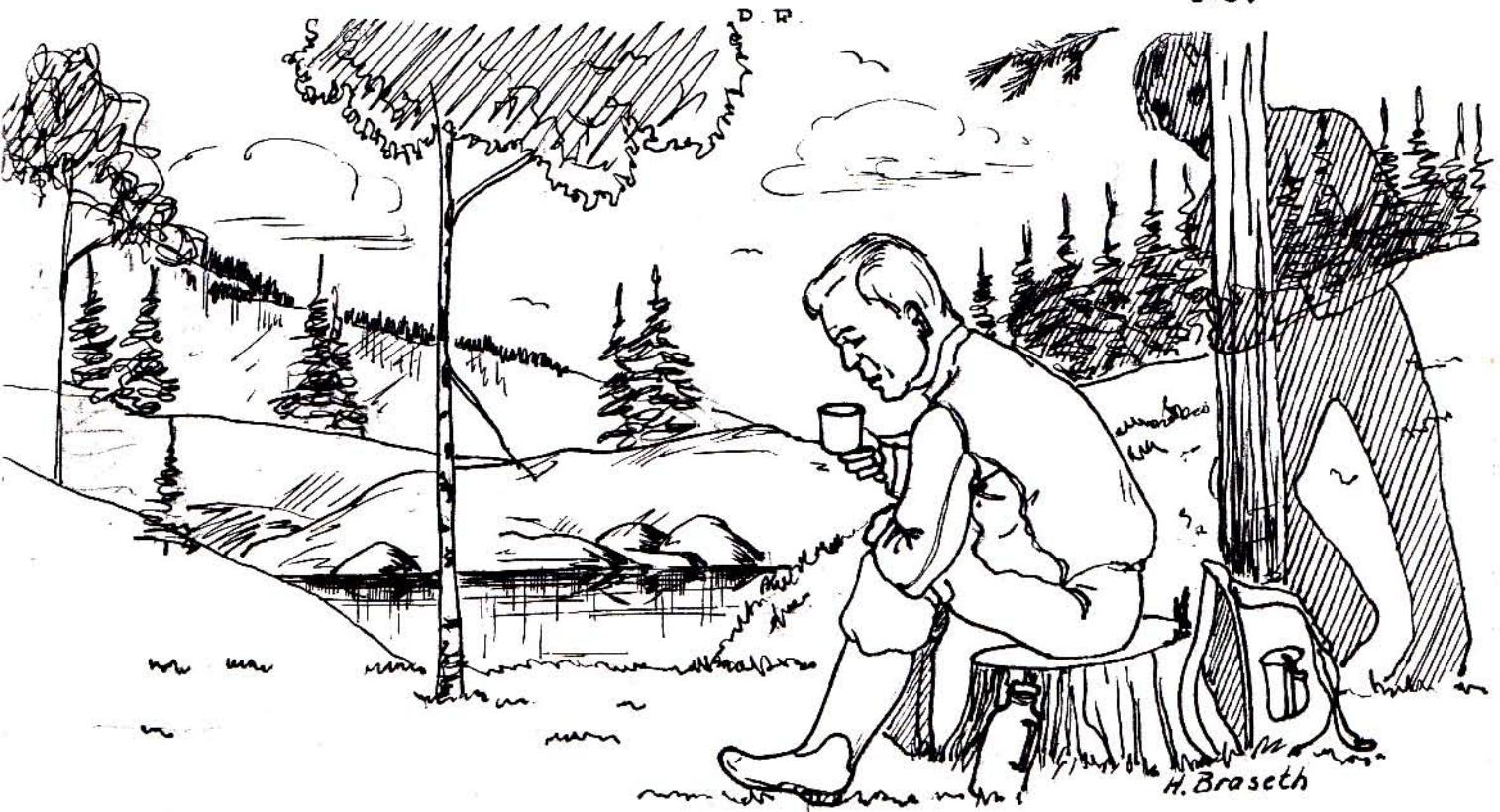
Ja, her i Altermarka var det underjordsfolk før i tida, det veit vi med sikkerheit.

Ein dag naboen kom ut fekk han sjå fleire kjyr inn på Heidelunmoen, alle var svart, og så fekk han sjå en mand som sto og gjett kjyrn. Han gjekk da innover for å sjå, men da han kom nærmere, svinga mann seg rundt og vefta me arman og så vart mann og kjyrn borte. Noen dagar seinare så fekk han sjå mann og kjyrn på samme plassen. Han sto og såg på dem ei stund, så tenkt han, idag ska dem ikkje kom seg unna, han smått gjekk og smått sto og såg på dem, han gikk skritvis. Men plutselig gjorde mannen de samme bevegelser og alt var borte.

Folk var overtruisk i gamle dager, sei folk no. Underjordiske er her no også, det er bare det at folk har mistet evnan for å sjå dei. De underjordiske er våre venner, la dem være i fred. Underjordsfolk må ikke forveksles med Huldra, Tuftekallen og Fjøsnissen.

Det sies at underjordsfolket er ongan å først kjerringa hans Adam. Andre sier det slik: "Vårherre kom på vitjing åt ho Eva, så ha ho fått tid tel å vaska bære ein onge, de andre va så skjeten at ho gjømt dem bort. Vårherre ville veta om ho ha bære ein onge. Ho sa ho ha ikkje fleire. Da sa Vårherre: De som er gjømt no skal være gjømt for bestandig. De skal bo under jorden."

P.F.

Sagnet om han Sølv-Jo og han Tjyv-Pål.

Han Sølv-Jo kom over ifra Sverige i 1740-50 åra. Han ble kalt Sølv-Jo fordi han reiste omkring i bygdene og stjal sølv og verdisaker. Han stjal og offersølvet fra lappenes offersteder. Det lappene ofret til sine guder på deres offersteder. Når sølvet ble borte fra offersteinene trodde lappene at det var gudene som hadde mottatt gaven.

Sølv-Jo hadde flere hovedruter han opererte etter. Den ene ruten var på nordre side av Langvatne mot Melfjordbotn. Den andre ruten var Selforsfjellet-Ytteren-Øyjord-Forsmo-Altermark-Straumdal og nordover til Tjyvpålvatne-Kirkesteinen, et offersted midt mellom Simåga og Gjervalvatne. Han kom i forbindelse med an annen lapp, han Tjyv-Pål.

Sølv-Jo gav seg ilag med han Tjyv-Pål som hadde sitt tilholdsted i Tjyvpollen, ved Tjyvpollvatnet, litt ovenfor Skogfrudalen. Ingen hadde rein, de levde av nasking og tyveri rundt om på gardene. De stjal matvarer, sauer, rein og bufe. De var lyft fredløse og skulle fanges levende eller skytes, for å få en ende på deres røverier. Deres endelikt ble de siste dage av September i 1760-65 åra.

De hadde vært i Oppegarn i Altermarka og stjålet ei ku. Det var litt rim på marka så det såes spor etter kua. Brukeren i Oppegarn var på den tid Nils Nilsa, født 1723 - død 1773, gift med enka Marit Andersdt.. Han fikk med seg to mand, hvem det var vites ikke. Det kan ha vært naboen Kristoffer Jensa på Heien, født 1739, og en fra Remmen, Kristoffer Eliassa, født 1742, eller en fra Heimemarkjen, Anders Andersa, født 1736.

Dē drog til fjells, kua ble funnet, den stod bundet i ei bjerk ved Tjyvpollvatne. Mannen fra Altermarka hadde bevepnet seg med øks, spjut, store kniver og ei børsa.

Tjyv-Pål hadde køta ved en bergpall, ved siden av ei stor steinblokk ved vatne. De bestemte seg for at to skulle legg seg på lur, og ein skulle gang inn i køta å hør om dem kunn få län ein kniv, han ha støle en rein så han sku flå han og lem han sunn. Jau, kniv sku han få, hvis han vil hjølp dem å slakt ei ku. Han fekk en kniv. "Har dakk ikkje større kniva?" Så kom dem med to store kniva tel. "Har dakk ei hein, knivan e ikkje kvass?" Så for han ut å hiva kniven i Tjyvpollvatne, så kauka

han åt kammeraten. De overmanna då tøyvan, batt hennern på ryggen og strophella på føten, de måtte ta korte skritt, de kunn ikkje spreng. De ble rundjult og banka som straff.

De tok med seg lappan og kua ned til Altermarka. Kua var ille tilredt, bl.a. var rompa slitt av da de hadde heist den utfor Nord-Grønlipallan.

Lappan ble sendt til Sandnessjøen for fengsling. Det ble siden sagt at de satt i fengsel på Sannesåsen, men det kan ikkje stemme, for fengslet på Sannesåsen ble bygd i 1854-60. Hvor fengslet var i 1760-70 åra vet jeg ikkje.

Kirkesteinen som jeg har nevnt ligger syd for gjervalvatne, midt mellom Østerdalen og Gjervalvatne, rett nedenfor Kirkestein-tinden som er 1175 m. høg. Kirkesteinen er en ca. 10-12 m. høg steintopp, og var et offersted hvor lappene ofret til sine guder.

P.F:

STOFF TIL AVISA, INNSENDT AV 5. OG 6. KLASSE
VED ALTEREN SKOLE.

Heldige er vi, som har flittige bidragsyter til "heimhug"
Idette nummer har de skrevet litt om 17.mai-feiringen,
det blir også et innlegg fra Altermark Talkgruber, hvor
noen har vært og intervjuet arbeidere, og noen har innhentet opplysnin-
om historien bak gruva.

Vi starter med et innlegg om nasjonaldagen:

EIDSVOLLFORSAMLINGEN.

Eidsvollforsamlingen er navnet på den riksforstamling som ble satt sammen på Eidsvoll i 1814.

Den hadde 112 medlemmer. Forsamlingen utarbeidet Norges grunnlov, som de vedtok 17. mai 1814. Eidsvollmennene holdt til i hovedbygningen på Eidsvoll Værk, nå kalt Eidsvollsbygningen.
Eidsvoll var fra gammelt av et tingsted.

Olav Den Hellige flyttet Eidsivatinget hit fra Aker ved Hamar.

FLAGGET.

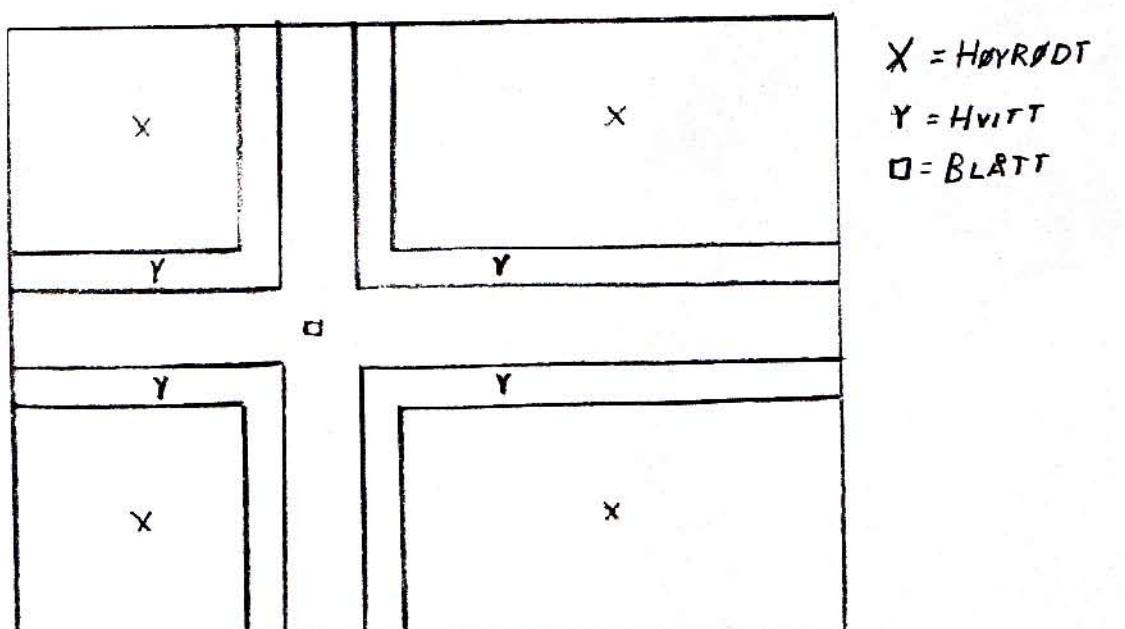
Flagget ble bestemt ved lov av 10/12-1898.

Flagget heises mars-oktober kl. 08.00
og november-februar kl. 09.00.

I Nord-Norge heises flagget november-februar kl. 10.00.

Flagget hales ved solnedgang, men ikke senere enn kl. 21.00

I Nord-norge hales flagget november-februar kl. 15.00

RAPPORT FRA 17.MAI FEIRINGEN PÅ ALTEREN.

Surt vær og regn til tross, det ble 17. mai i år også.

Det var mange som tradisjonen tro møtte opp på "Steinrøys" for å feire dagen.

Det ble oppholdsvær akkurat da toget gikk, så vi var heldige på det viset !

Båsmo Skolekorps kom og spilte for oss ,det er ingen 17.mai uten hornmusikk!De har et travelt program, jeg snakket med en liten kar som kunne fortelle at "først var vi og spilte i gatene,også var vi med når flagget ble heisa,også kom bussen og henta oss til Alteren,også spilte vi her,også skal vi til Båsmoen og spille i toget der!"

Åvære i musikk-korps er ingen latmannsjobb, ihvertfall ikke på 17. mai det er helt sikkert!

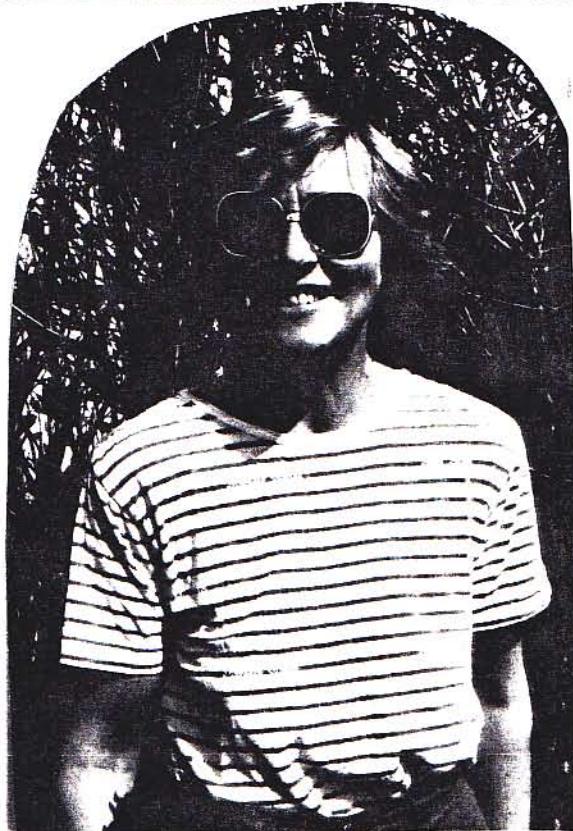
"Heimhugs" utsendte lurte da på om de ikke syns det var travelt å komme hit utover til Alteren,men det var stor enighet om at hit måtte de "For vi får så god en mat !"

Så da har vi fått bekreftet at ."veien til musikantenes hjerte går gjennom magen !"

Ellers gikk arrangementet av stabelen på tradisjonelt vis, med mat og brus først, så var de de voksnes tur.

Årets 17.mai taler var hentet fra bygda, det var Målfrid Bustnes.

På oppfordring frå mange som ikke fikk høre talen hennes, har vi fått lov til å trykke den her i avis:

GODE ALTERVÆRINGA,
TIL LYKKE MED DAGEN!

17. mai-er ikke det en forunderlig dag? Den dagen i året då vi ska møtest i takknemlighet til fortia,og med håp og tillit til framtia!

Grunnlovsdagen,den dagen vi minnest i ærbødigheit og takknemlighet, det som skjedde på Eidsvoll i 1814.

Dere som er onga , eller ongdom idag ,synes kanskje at dette er bare kjedelig historie- ja dokk som nettopp e begynt på skola har vel ikkje hørt om det eingong ! Men bære vent til dokk blir så gammel som meg, då kjæm dokk sekkert tel å syns at det er interessant og godt å tenk på !

For mange år sia gjæk eg og på skula, og eg ha ein historielærer som heita Ola Nergaard.- Eg ser han før meg enno, der han står med peikefingeren løfta og sei : " Hugs ,- dette er mykje viktig "!

Ja, det er viktig å ha ei historia å sjå tilbake på, vi kjæm aldri bort ifrå fortia våres.-Ska vi klare å sjå framover, må vi hente styrke ifrå de historiske minnan våres .-

Særlig på en sånn dag så 17. mai,sjøl om den for noen e vørten bære en eksta fridag med et nasjonal romantisk innhold !

For mange er det en dag som fremdeles betyr svært mye, og ~~den~~ som opplevd siste krigen,-~~du~~ veit å verdsatt 17. mai.

Dem veit at friheita er ingen selvfølge, og for dem vart fedrelandet nokka meir enn et festprogram.

Den kvardagen som omga dem i fem svarte år- kanskje va det håpet om igjen å få heis det norske flagget som holdt dem opp]når det såg som mørkest ut !

Vi så e oppvøksen etter krigen, veit ikkje av erfaring ke det vil sei å lev i ofrie kår i eget land- - eller som flyktning i et fremmed !

Men vi veit at det er ingen selvfølge at det er fred i verden.

Vi kan ikkje åpn ei avis eller sjå på tv uten at vi får krig og terror innover oss !

Derfor må vi alltid kjemp for friheita våres -- med fredelige midler. Vi får håp at tilnærminga mellom øst og vest vil fortsett -og at avtalan mellom supermaktan blir overholdt . Det Norske folk må protester mot overgrep som skjer ute i verden, i Sør -Afrika, i Afgahnistan og i Israel, og ellers andre plasser hvor folk blir undertrykt !

Samtidig må vi lær å aksepter ainner menneska, enten dæm har en annen hudfarge-en annen relegion-eller andre holdninga til oss- enn de vi har sjøl !

Vi må ta imot de innvandraran som kjem til landet våres,som kjæm til kommunen våres,vi må sjå på dem som medmenneska, vi må sjå på dæm som en ressurs !

I 17. mai feiringa e det likevel heimbygda våres som vil vær det sentrale. For følelsen av å hør tel en plass,det e utgangspunktet for all fedrelandskjærighet.

Fedrelandet består no eingong-utenom bya og tettsteda- av utallige små einheita som ei bygd er.

Heimbygda er inngangen og utgangen for oss allihop,og det er herifrå vi skal hente både styrken og foryngelsen.

Og det e riktig at vi vern om bygda våres!

Det seiest at bygdesamfunnan står i fare for å ramle sammen.

I så fall- det er jo bare vi sjøl som kan gjær nokka med det !

Kem ainner sku vel kuinn gjær nokka ?

Når eg e ute blant folk og fortel at eg kjæm ifrå Alteren, då får eg straks hør om ke fint det må vær å bo her-og ke flink Altern-væringan e med forskjellige aktiviteter.

Eg må jo vær enig i det .

Takket være nân ildsjeler e det jo forskjellig som ha skjedd i bygda opp igjennom åran.

Det er så mangt en kun ha nevnt: Alt arbeidet som er gjort her på "Steinrøys", både på sjølve huset og alle de som har vært med på å laga tel og underholdt oss ifrå den scenen her !

Dem som såg at de minste ongan trengt å møtest, å bli kjent med kvarainner før dæm begynt på skola, og fækk starta barnelaget! Dæm som sett igang og fækk fartsgrensa nedsett, fordi dem såg ke farlig skoleveien va før ongan-istan for å vent på en gang-og sykkelvei som kanskje ailler kom!

Eg håp bare at vi kan vara flenk å støtt opp om det de her ildsjelan våres hold på med !

Og- har vi såpass interesse at vi møt opp på de forskjellige aktivitetan i bygda ? Enten det er speideran som har julemessan eller det er ei anna forening som har basar?

Gje vi dem et rosanes ord dem som står og del ut startnummer i cupen-år etterår- eller kritiser vi bare hvis løypa er for dårlig oppkjørt?

Er det stort sett de samme personan som år etter år må ta sin tørn på kjøkkenet, en dag som idag ? Ke ska vi gjær den dagen dem går t trøtt? Vi tenk ofte ikkjeover ke viktig det er at for å få nokka igjen, må vi også yt nokka sjøl !

Legg vi nok vekt på at de så veks opp idagmå må lær seg tel å vis medmenneskelighet og varme?

Det er ei tøff og hard verden vi lev i.Unga, såvel som aille vi andre, blir påverka av det dæm ser og opplev igjennom massemassa. Ungdommen idag blir ofte kritisert for å vara fordringsfull og utakknebrig. De får det de peik på og meiratel. Eg syn ikkje det er nokka rart.

Vi er jo vørten sannsjøl og, vi som er foreldran demmers.

Vi ha helt glømt bort kelessen det va den tia då vi vaks opp.

Då vi va onge va det ei helt ainna tid-for ikkje å snakk om då våres foreldra va ong! Utviklinga ha gått så fort at vi ha mesta ikkje greidd å fulgt med.

Eg nemt 1814 i begynnelsen av talen min, og eg syns det e veldig vankelig å sku forestill seg kelassen det kuinn va då.

Men den av dokk som ha vøre på Stenneset, ha kanskje sett og hørt om det såkalla KORNMAGASINET. Det sku ha vørte oppført i 1812.

På ei minneplata i esjestein står det oppført:

I !(!" DA RANENS FOLK SPIISTE AGN BLANDET MED HALM OPPSATTE DE SEG DETTE HUS TIL ET MENDE "

Vi kan jo bara prøv å forestill oss ke det egentlig innebar ! Året ifra 1812-1813 skulle vist ha vært et slikt "storkleinår" etter det som blir fortalt.

Idag er det her kornmagasinet innredet til skul-rom bl.a., og under trappa der står ei kista som ha vøre bruka i Alteren skolekrets. Den tid det var omgangsskole, hadde jo læreren alt matriellet med seg i ei kista.

Ja, ha ho Koll- Grøndahl levd då, så ha ho nok ikkje hatt problema med midla til undervisnings-sektoren !

Hvis eg så hopp 100 år fram i tia-til 1914-då va han som va bestefar åt mina onga-14 år.

Han snakka mykkje om kelessen det va i den tia, då han va ong ! Eingong rodd han og broren, så va ulite eldre, tømmersloga over Rana åt Skamdalens. Der skar dæm tømmeret, pgså rodde dem heim! For dokk onga som ikkje veit ke ei tømmersloga e før nåkka; det er fullt av tømmerstokka som e bøtten ihop tel ei flåta. Dokk kan tru at det va bra tungt å ro med det dere på slep etter båten! Og året etter han bestefar var konfirmert, så var han kokk på lofoten. Eg trur nok ikkje at det viktigste for han den gongen, var å få nye klea til 17. mai!

Sjøl minnest eg-kanskje va det ein av de første 17.mai festan etter krigen. Då kom han far heim med nye sko åt meg som han ha kjøpt på Hemnes. Æg det va verken lakksko eller sandala- Nei, det va storsko så vi kalla det, eller skisko så vi sei no.

Det va ganske enkelt ikkje ainna å få tak i !

Eg minnest bære at eg vart frøktelig glad, og at eg mått ha skoen framfør senga om natta, sånn at eg kuinn sjå dæm når eg vakna om marran ! --Ja, det va mange teng som var forskjellig ifrå sånn som tia er idag, og vi ska ikkje forlang at dokk som er ong no, ska kuinn forestill dokk kelessen det va då !

Eg har stor tru på ongdommen! Det er dokk som er framtia våres!
Det e dåkk som lyt slitt med de feilan som vi har gjort, all forurensi
forurensninga våres, både i naturen og i atmosfæren.
Ressursan i havet held på å forsvinn, og eg e gla før at dokk tør
varsku ifrå om dette ! At dokk tør å protester når dokk ser feila
som blir gjort!

Det kuinn ha vøre spennanes å sett fram over i tia. Til 2014.
Kelessen landet våres har det då !
Det blir dokk som no e ong, som skal avgjør kelessen vi skal møt
de kravan som framtia sett til oss.
Det blir dokk som må ta de rette valgan.
Men til så lenge-vi har alle- kvar for oss- etløft å ta.
Og ikkje bare for oss sjøl, men for landet våres, og bygda våres,
og ingen av oss har lov å svikte her !
Da omsett vi i handling , det som står i fedrelandssangen,
og som eg vil foreslå at vi søng til slutt:

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem.
Furet, værbitt over vannet
med de tusen hjem.
Elsker, elsker det og tenker
på vår far og mor
og den saganatt som senker
drømme på vår jord,
og den saganatt som senker,
senker drømme på vår jord !

Alteren 17. mai 1988
Målfrid Bustnes.

REFERAT FRA GRUVETUR 21. APRIL:

Torsdag den 21. april dro en sjetteklassing og fire femteklassinger + en rektor som sjåfør ,opp til gruva.

Vi skulle intervju noe gruvearbeidere,og samtidig få oss en tur ned i jorda.

Da vi kom fram,ble vi møtt av Karl Breimo.Han skulle vise oss rundt og svare på spørsmål.Han tok oss med til garderoben og utstyrte oss med hjelm.Etterpå gikk vi bort til gruveheisen og kjørte ned.

Heisen går ikke så fort som moderne gruveheiser (heldigvis).

Men det kjentest fort nok !

Da vi var kommet ned til verkstedet,møtte vi Eilif Pedersen, som ble det første intervjuobjektet.

Etterpå satte vi oss i ei gruvevogn ,og kjørte innover i fjellet.

Vi stoppet ved en nedlagt gruvegang,og gikk inn og så oss omkring.

Etterpå kjørte vi videre innover.Der fikk vi se borrekjerner og non-elektriske ledninger.

Før, når de hadde elektriske denatorledninger kunne de ikke spreng i tordenvær. Nå er det ingen hindring.

Så kjørte vi forbi verkstedet,og inn i en annen hall.

Der fikk vi se hvordan steinen ble hentet og lagt i vognene.

Så Kjørte han steinen i en gråstein-silo.

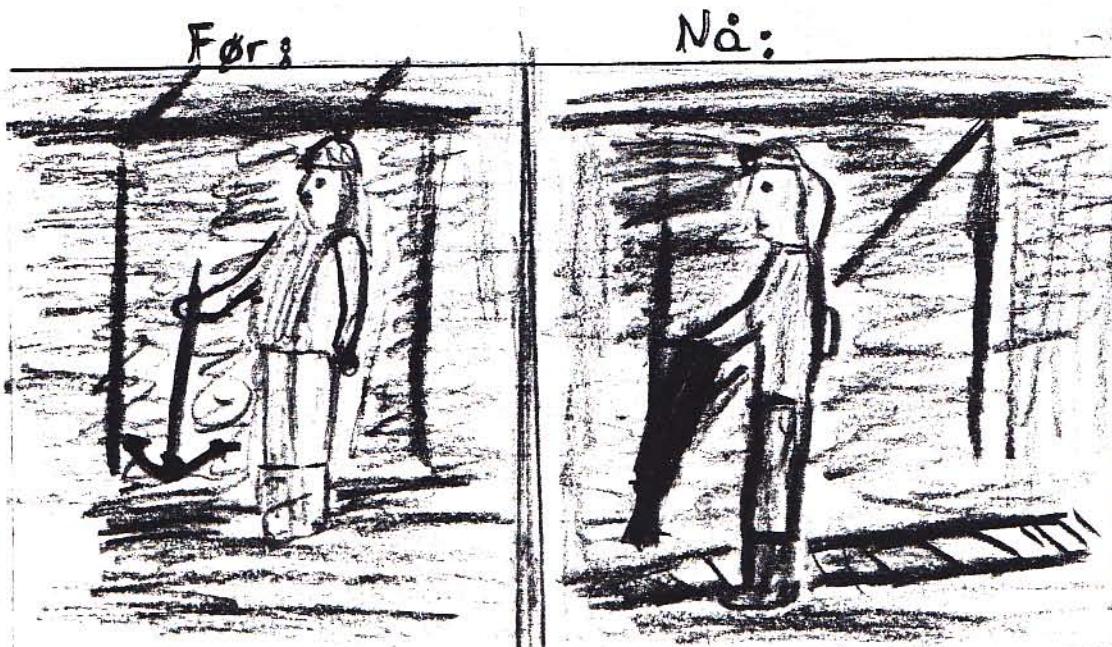
Gråsteinsiloen besto av bjelker lagt på langs og på tvers over et hull. Etterpå gikk vi ned en trapp og møtte scheider Anna Steinfjell og fikk et intervju.Så gikk turen opp i dagen igjen.

Der fikk vi endelig et intervju med omviseren,Karl Breimo før vi dro hjem igjen.

Jeg vil rette en stor takk til gruvearbeiderne og spesielt Breimo. Hans og gruvearbeidernes gode humør gjorde sitt til at turen ble uforglemmelig.

Før

Nå:

ALTERMARK KLEBERSTEINSBRUDD.

På nordsiden av Ranfjorden, en miles vei fra Mo, ligger Altermark klebersteinsbrudd.

Drives av a/s Norwegian Talc Bergen.

Kjent langt tilbake i tiden, helt fra 1600-tallet.

På 1600-tallet var det dagbrudd. Mange år senere ble det gruve.

Ranværingene hogde ut ovns-rør, onver, gryter, notsteiner, gravsteiner.

Den kaltes for esjegrava.

Men industriell drift ble først satt igang i 1933 av stiger

A. Egge, med 15 mann i arbeidsstokken.

Den som tok initiativet til denne driften, var gårdbruker Anders Forsmo, uten hans energiske arbeid ville neppe driften kommet igang.

Siden har det vært drift i alle år, unntatt 1940, men ofte bare sesongbetont.

Belegget har ligget på mellom 20-30 mann.

I 1936 ble gruva overtatt av a/s Norwegian Talc.

Gruva er 35 m under havet, og 290 m lang.

Produktet brukes nå til fyllmasse, appretur, tetting, varmeisolasjon, m-m-.

5. og 6. klasse samlet på skoletrappa.

Lærer Vigdis
Büstnes.

INTERVJUER.

Navn : Karl Breimo. Stilling : Stiger. Alder :48 år.

Er det en sikker arbeidsplass ?

"Ja, det vil jeg si ,men det avhenger av råstoffet."

Hva er lønna? "Ca. 140 000,-"

Liker du arbeidet ditt ? "Ja,det gjør jeg "

Hvordan føles det å arbeide så langt under jorda?

"Man venner seg til det,etter en stund føles alt normalt "

Er du aldri usikker eller redd ?

"Av og til, man må jo holde øynene åpne "

Hvor lenge har du arbeidet her ?

"I ca. 23 år."

Hvor mange er ansatt her i gruva ? "21 stk.+1 vaskehjelp

Navn:Anna Steinfjell. Stilling :Scheider. Alder :56 år.

Er det en sikker arb.plass : Kommer an på råstoffet.

Hva er lønna ? ca.120-130 000,-

Liker du arbeidet ditt ? Ja

Er du aldri redd ? "Nei "

Hvordan føles det å arbeide så langt under jorda ?

"Ingen forskjell fra overflata,untatt om sommeren.

Navn: Eilif Pedersen. Stilling:Verkstedmann. Alder 51 år.

Er det en sikker arbeidsplass ?

"Kommer an på råstoffet.

Hva er lønna ? "ca 120-130 000,-

Liker du arbeidet ditt? "Ja "

Hvor dyp er gruva ? "ca 35 m u. h.

Er du aldri usikker eller redd ? "Litt av og til "

Fortell litt om gruva:

Vi har en gruveklubb.Førstemann ned i gammelgruva gikk ned i 1932.Gammelgruva ble nedlagt i 1975,og nygruva åpnet i -72.

Vi Har aldri hatt en dødsulykke her.

Pytt i panne

"Eller en oppsummering av vinterens begivenheter i bygda, i Norge, i verden og på TV"

Kom mai du skjønne milde" heter det i sangen dere vet. Nå har mai både kommet og gått, og vi er på full fart inn i sommeren. Vi i Heimhug har tatt for oss noen av vinterens begivenheter både her og der, og prøver oss på en filosofisk betraktnsing i den anledning. Lønnslov, forurensning, mulig nedlegging av Jernverket o.a. har ikke fått knekket oss, må deretru, i hvert fall ikke oss Alterenværinger. Vi skal bætterdø stann hain av; enten dakk trur det eller ei.

OLi vinter gjorde oss en smule de primert for en stund, det tilstås. Spesielt etter å har hørt på alle mulige forklaringer og bortforklaringer av vinteridrettens forståseggpære. Hvor står det skrevet at vi nordmenn absolutt skal vinne i all vinteridrett? Det vi trenger å trenere oss opp i, det er å ta et nederlag med humør, og ikke komme med all slags unnskyldninger. Forøvrig har vi registrert at opptil flere alterenværinger har brukt skiene flittig i vinter. Kanskje det er håp for neste vinter-OL?

Vi har fulgt godt med på TV i vinter, både på sosialkanalen og i dagliglivet i Korsbæk. Og så vidt vi kunne se, så ville den "dragende" Misso Møghe og forsåvidt Mads Skærn, ha hatt godt av et sensitivitetskurs å la det de hadde i sosialkanalen. Tenk dere, Mads Skærn "befamlende" Misses ben under ledelse av Lise Valla! Det hadde vært noe det! Forøvrig var ikke alle like imponert over sosialkanalen. En frue i 40-års alderen påstår bestemt at denslags gjorde de seg ferdige med da de var tenåringer, sist i 50-åra. Hun var personlig med på flere slike kurs i høylaet på Skjæravollan! (En skal høre mye) Kjære frue, slike tilbud har ikke ungdommen nå fortida med silolegging og rundballepressing!

Ellers registrerte vi ut på ettervin teren at det ble stor oppgang i tulipanreiser til Holland. Kan det ha noe med at vi hadde slike krigerske gjester her i mars? Og forøvrig, var det noen som kom på å ta med til Holland noen av gjestenes etterlatenskaper her? Tulipaner skal vel også gjødsles, tenker jeg. Nei, vi skal ikke være slømme. Sant å si så var de unge og krigerske gjester så høflige og forekommende som de bare kunne i en slik situasjon! Forurensning av en annen type ble vi også konfrontert med i vinter, og av en langt alvorligere art. Det forbauser oss ikke at koksverket ble sår da en av byens forretninger reklamerte med med IKKE Koksvikluttet fisk. En blir gjerne sår og stiller i angrepsposisjon når en har dårlig samvittighet.

Ellers har vi som andre i Norge hatt anledning, til å følge med i en heller grotesk såpeopera på TV-skjermen. Hva er det nå de heter; abortprestene? Knutsen og Ludvigsen; Nessa og Børresen, nei, huff! Dere vet hvem vi mener! Hva skal det nå være godt for å skjemme ut kirken på denne måten? Det er ikke standpunktene til de to man gremmes over, neida, det er midlene de bruker! Det er jo ikke engang komisk. Vi kan simpelten ikke komme på noe slående å si til dette skuespill. Vi blir stumme!

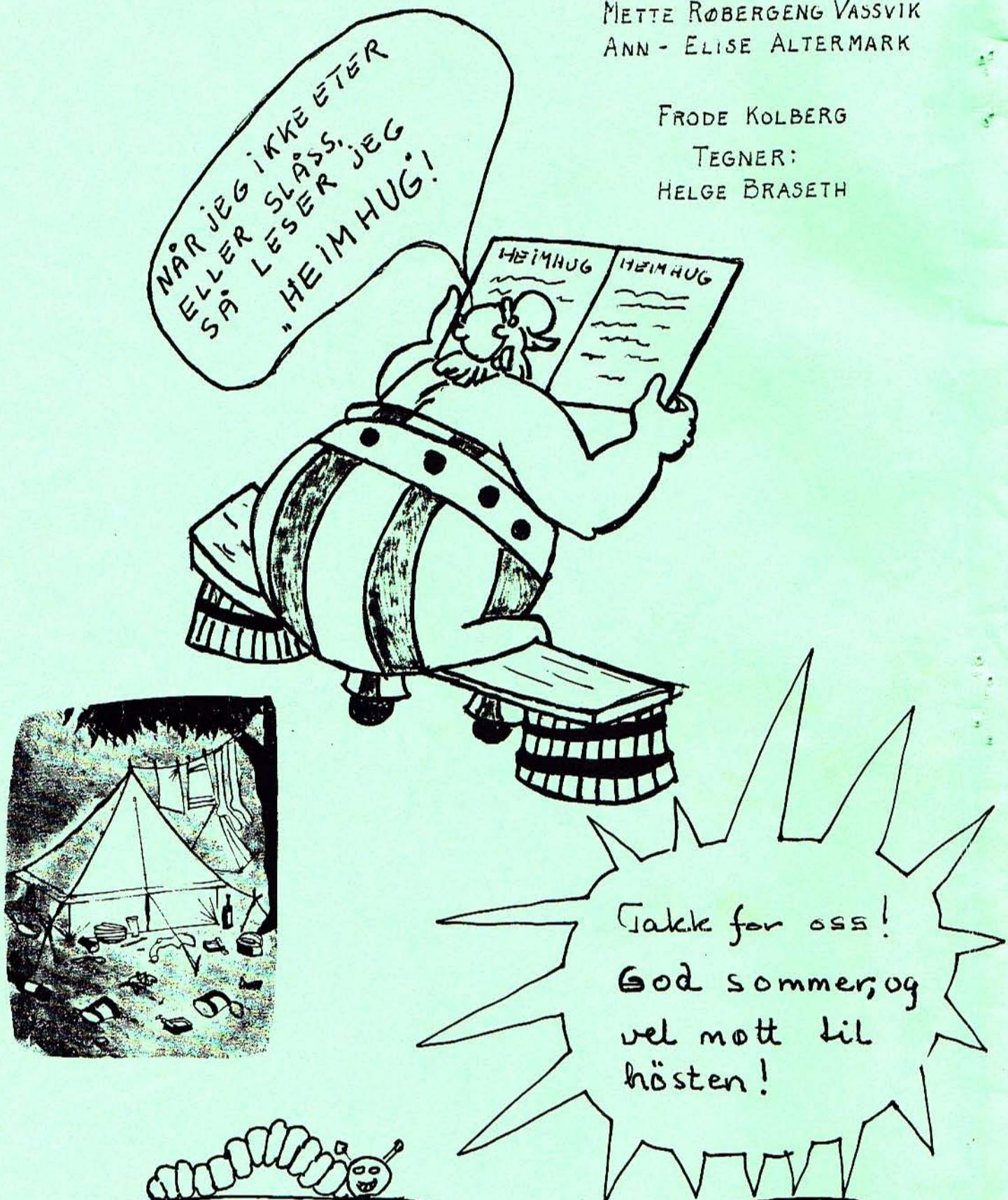
Nei, da er det hyggeligere å tenke på det nye ordet vi ble presentert for her i vinter, "baby-boom". Sannelig har ikke "baby-boomen" nådd både Rana og - Alteren! Så vi ser lyst på fremtiden og avslutter slik vi begynte med å påstå at "vi skal stann han a" uansett! Obetinget!

Abalone

REDAKTØRER:
INGER - ANNE SLETTEN
METTE RØBERGENG VASSVIK
ANN - ELISE ALTERMARK

FRODE KOLBERG
TEGNER:
HELGE BRASETH

P.S. Ettersom Rana Blad kom oss i for-
kjøpet, trenger vi ikke melde at grønåma
ikke har slått til i år. Vår anonyme inn-
ringer har måst siden først i mai,
men vi bryr oss ikke!! Red.